

CODUL DEONTOLOGIC AL MAGISTRATILOR

DISPOZITII GENERALE

Art. 1: Justitia ocupa un loc esential în orice societate fundamentata pe principiile statului de drept, iar magistratilor le apartine o putere si, corelativ, o responsabilitate cu totul speciale. În exercitarea acestora, în raporturile cu justitiabilii, cu ceilalti participanti la activitatea de judecata, cu societatea în ansamblul sau, a carei încredere în independenta si corectitudinea justitiei este prioritara, magistratilor le revin drepturile recunoscute prin lege si obligatii reglementate, de asemenea, prin lege.

Art. 2: Rolul Codului deontologic este acela de a formula standarde ale conduitei magistratului pentru ca aceasta sa fie conforma cu onoarea si demnitatea profesiei sale.

Art. 3: Respectarea standardelor de conduita prescrise de Codul deontologic este evaluata de catre organele competente, potrivit legii, sa intervina în desfasurarea carierei profesionale a magistratilor. Încalcare a acestor reguli poate conduce la angajarea, potrivit legii, a raspunderii disciplinare numai în ultima instanta, atunci când gravitatea sa o impune.

Art. 4: Prezentul Cod este deopotriva aplicabil tuturor magistratilor, cu exceptia dispozitiilor Capitolului VII, care se aplica numai magistratilor procurori.

Capitolul I: INDEPENDENTA JUSTITIEI

Art. 5: Magistratii sunt obligati sa apere independenta justitiei nu ca pe un privilegiu care le-ar apartine, ci ca pe o garantie pentru societate, fara de care aceasta nu ar putea exista ca o societate democratica, organizata pe principiile suprematiei dreptului.

Ei trebuie sa-si exercite functia cu obiectivitate si impartialitate, având ca unic temei legea si principiile generale ale dreptului, fara a da curs presiunilor si influentelor exterioare.

În desfasurarea oricarei activitati, magistratii trebuie sa aiba un comportament care sa nu puna în nici un caz în pericol încrederea în independenta lor.

Art. 6 : Magistratilor le este interzis sa faca parte din partide politice sau sa desfasoare activitati publice cu caracter politic. Ei pot participa la reuniuni publice numai în masura în care nu își exprima în acest cadru convingeri politice.

Magistratii nu pot milita pentru aderarea altor persoane la o formatiune politica, nu pot participa la colectarea fondurilor pentru formatiunile politice si nu pot permite folosirea prestigiului sau a imaginii lor în astfel de scopuri.

Magistratii nu pot sa acorde nici un fel de sprijin unui candidat la o functie publica cu caracter politic.

Art. 7: Magistratii trebuie sa utilizeze toate mijloacele aflate la îndemâna lor pentru ca participarea la viata activa politica a rudelor lor apropiate sa nu le afecteze impartialitatea si sa elimine orice aparenta ca aceasta le-ar putea afecta impartialitatea în îndeplinirea îndatoririlor profesionale.

Art. 8: Magistratii nu se pot servi de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea functiilor pentru a-si exprima convingerile politice.

Art. 9: Participarea, în conditiile permise de lege, a magistratilor la diverse comisii sau comitete pentru elaborarea proiectelor de legi, regulamente, tratate sau conventii internationale sau în orice alt tip de comisii, precum si consultarea acestora cu privire la elaborarea unor proiecte nu trebuie sa le afecteze independenta si impartialitatea, nici sa permita crearea unei aparente ca acestea ar putea fi afectate.

Capitolul II: PROMOVAREA SUPREMATIEI LEGII

Art. 10 : Magistratii au îndatorirea de a contribui la garantarea suprematiei legii si a statului de drept, a drepturilor si libertatilor fundamentale ale cetatenilor.

În procesele penale, acestia trebuie în mod deosebit sa respecte prezumtia de nevinovatie si sa nu-si exprime opinia asupra vinovatiei sau nevinovatiei unei persoane decât în formele si prin mijloacele cerute de lege.

Magistratii nu pot refuza sa solutioneze o cauza pe motiv ca legea nu prevede, este neîndestulatoare sau neclara.

Art. 11 : Atât în cursul procedurilor care se desfasoara înaintea lor, cât si în afara acestora magistratii sunt datori sa nu manifeste, în nici un mod, vreo prejudecata legata de rasa, sexul, religia, nationalitatea, statutul socio-economic si cultural al unei persoane.

Ei au îndatorirea de a proteja egalitatea cetatenilor în fata legii, asigurându-le un tratament juridic nediscriminatoriu, de a respecta si apara demnitatea, integritatea fizica si morala a tuturor persoanelor care participa, în orice calitate, la procedurile judiciare. Nici un motiv nu poate justifica recurgerea la tratamente degradante sau umilitoare ori lezarea integritatii fizice, a sanatatii sau demnitatii persoanelor.

Capitolul III: IMPARTIALITATEA MAGISTRATILOR

Art. 12: Magistratii sunt datori sa aduca la cunostinta celor competenti sa dispuna cu privire la abtinere, orice situatii în care au sau ar putea exista aparenta ca ar avea vreun interes de orice natura.

Art. 13: Magistratii nu pot sa dea consultatii scrise sau verbale în probleme litigioase chiar daca procesele respective sunt pe rolul altor instante sau parchete decât acelea în cadrul carora își

exercita functia, si nici sa-si exprime public parerea asupra unor procese aflate în curs de desfasurare sau asupra unor litigii cu care a fost sesizat parchetul.

Magistratilor le este permis sa pledeze, în conditiile prevazute de lege, numai în cauzele lor personale, ale parintilor, sotilor si copiilor lor, precum si ale persoanelor puse sub tutela sau curatela lor. Chiar si în asemenea situatii însa, nu le este îngaduit sa se foloseasca de calitatea pe care o au pentru a influenta solutia instantei de judecata sau a parchetului si trebuie sa se fereasca sa creeze aparenta ca ar putea influenta în orice fel solutia ce se va da.

Capitolul IV: EXERCITAREA ÎNDATORIRILOR PROFESIONALE SI DE SERVICIU

Art. 14: Magistratii sunt chemati sa-si îndeplineasca cu competenta si corectitudine îndatoririle profesionale ce le revin si sa-si respecte obligatiile cu caracter administrativ stabilite prin legi, regulamente si ordine de serviciu.

Art. 15: Magistratii sunt datori sa depuna diligenta necesara în vederea îndeplinirii cu celeritate, cu respectarea termenelor legale, iar în cazul în care legea nu prevede, înauntrul unor termene rezonabile, a lucrarilor care le revin, conform repartizarii.

În acest scop, sunt obligati sa respecte programul de lucru si sa nu se angajeze în activitati a caror desfasurare ar afecta timpul pe care ar trebui sa-l aloce îndeplinirii îndatoririlor profesionale si a celor de serviciu. În cazul în care ar aparea un asemenea risc, magistratii au datoria de a renunta la celelalte activitati, pentru a nu prejudicia interesele partilor si imaginea justitiei în societate.

Art. 16: Magistratii trebuie sa impuna ordine si decenta în timpul solutionarii cauzelor prin adoptarea unei atitudini demne, civilizate si impartiale fata de parti, avocati, martori, experti si celelalte persoane cu care intra în contact în calitatea lor.

Art. 17: Magistratii au obligatia de a nu dezvalui sau folosi pentru alte scopuri decât cele legate direct de exercitarea profesiei, informatiile pe care le-au obtinut în calitate de magistrati.

În cazul în care, potrivit legii, lucrarile au un caracter confidential, magistratii sunt obligati sa pastreze materialele respective în incinta instantei sau parchetului si sa nu permita consultarea lor decât în cadrul prevazut de lege si regulament.

Art. 18: Magistratii sunt obligati sa foloseasca resursele si mijloacele materiale care le sunt puse la dispozitie conform destinatiei lor, exclusiv în interesul instantei.

Ei au îndatorirea de a mentine în buna stare mijloacele si dotarile care le-au fost încredintate si de a le restitui în momentul în care li se solicita sau la încetarea activitatii.

Art. 19: Magistratii au îndatorirea de a se preocupa în permanenta de actualizarea cunostintelor profesionale si de mentinerea la un nivel corespunzator de competenta profesionala.

În acest scop, ei sunt obligati sa efectueze, cel putin o data la 5 ani, stagii organizate de pregatire sau dupa caz, de perfectionare profesionala, la Institutul National al Magistraturii, la

institutii de învățământ superior din țara sau din străinătate ori în cadrul formelor organizate de curțile de apel sau, după caz, de parchetele de pe lângă curțile de apel.

De asemenea, le revine îndatorirea ca prin eforturi individuale să-și aprofundeze continuu cunoștințele teoretice, să-și actualizeze informațiile în domeniul legislației naționale și a dreptului internațional, în special european.

Art. 20: În exercitarea funcțiilor de conducere în care sunt numiți, magistrații trebuie să se preocupe de organizarea activității personalului și de folosirea mijloacelor materiale cu maximum de eficiență, să manifeste inițiativa și spirit de responsabilitate. În luarea deciziilor, ei trebuie să acorde întotdeauna prioritate intereselor instanței, respectiv ale parchetului și bunei administrări a justiției.

Magistrații care îndeplinesc funcții de conducere au îndatorirea de a verifica orice informație primită în legătură cu neregulile în desfășurarea activității, de a lua măsurile de competență lor, inclusiv cele de sancționare și de a sesiza autoritățile ierarhic superioare, atunci când luarea măsurilor corespunzătoare depășește competența lor.

Atunci când formulează sau avizează propuneri de promovare, transferare sau numire a unor magistrați sau când avizează sau decid cu privire la angajarea personalului auxiliar, magistrații cu funcții de conducere sunt datori să examineze cu imparțialitate și obiectivitate criteriile legale referitoare la competența profesională și la calitățile morale ale candidaților.

Magistrații cu funcții de conducere nu pot folosi prerogativele pe care le au pentru a interveni, altfel decât le este permis prin lege, în desfășurarea proceselor în curs ori pentru a influența soluția dată.

Capitolul V: DEMNITATEA ȘI ONOAREA PROFESIEI DE MAGISTRAT

Art. 21: Atât în exercitarea atribuțiilor profesionale cât și în afara acestora, magistrații sunt datori să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea lor în funcție și în societate.

Magistrații trebuie să apere prestigiul puterii judecătorești printr-o comportare adecvată în relațiile cu justitiabilii, cu colegii, cu reprezentanții celorlalte organe ale statului, cu întregul corp social.

Art. 22: Magistratilor nu le este îngăduit să pretindă sau să accepte să-și rezolve interesele personale, familiale, sau ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, fiindu-le cu desăvârșire interzis să se folosească de calitatea lor de magistrați pentru a obține avantaje sau priorități în rezolvarea unor astfel de interese.

Magistratilor nu le este permis să intervină pentru a influența în vreun fel deciziile, sau să accepte ca alții să o facă în interesul lor atunci când aspiră la o promovare, transfer sau o desemnare de orice natură.

Art. 23: Relatiile magistratilor cu colegii lor trebuie sa fie corecte, bazate pe respect si buna credinta, indiferent de functia acestora. Magistratii nu își pot exprima parerea cu privire la probitatea profesionala si morala a colegilor lor cu exceptia situatiei în care aceasta afecteaza imaginea justitiei, în acest caz putând sa aduca aceasta împrejurare la cunostinta persoanelor în sarcinate cu atributii de conducere si control din cadrul instantei sau al Ministerului Justitiei, respectiv al Parchetului de pe lângă Curtea Suprema de Justitie.

Art. 24: Magistratii pot colabora la publicatii de specialitate, precum si la acelea cu caracter literar, stiintific sau social, ori la emisiuni audiovizuale, numai daca acestea nu au caracterul de actiuni politice si numai daca nu este afectata imaginea si interesul justitiei, precum si încrederea publica în institutia judiciara.

Informatiile referitoare la litigiile aflate pe rolul instantei ori parchetului, precum si orice informatii cu privire la organizarea si desfasurarea activitatii în cadrul acestora vor fi puse la dispozitia presei exclusiv prin intermediul magistratilor desemnati de conducerea instantei sau parchetului si în conditiile stabilite prin Regulament.

Art. 25 : Magistratii sunt liberi sa formeze asociatii profesionale sau alte organizatii având ca scop reprezentarea intereselor proprii, promovarea pregatirii profesionale si protejarea statutului lor, pot adera la asociatii profesionale locale, nationale sau internationale si pot participa la reuniunile acestora.

În nici una dintre acestea situatii însa, magistratii nu trebuie sa accepte responsabilitati, nici sa se angajeze în activitati care ar putea afecta negativ desfasurarea activitatii profesionale sau care, prin natura, modul de finantare ori modalitatea de actiune ar putea, în orice forma, sa impieteze asupra îndeplinirii cu corectitudine, impartialitate si în termenele legale a îndatoririlor profesionale.

Capitolul VI: ACTIVITATI INCOMPATIBILE CU CALITATEA DE MAGISTRAT

Art. 26: Magistratii nu pot cumula aceasta calitate cu nici o alta functie publica sau privata, cu exceptia functiilor didactice din învatământul superior. Chiar în acest caz însa, magistratilor le este interzisa desfasurarea oricaror activitati din care ar obtine avantaje de orice natura, ei sau rude lor apropiate, daca acestea le-ar putea afecta impartialitatea sau ar putea aduce atingere statutului lor de magistrat ori ar putea crea aparenta unei asemenea afectari a impartialitatii.

Art. 27: Judecatorilor si procurorilor, le este interzisa exercitarea, direct sau prin persoane interpose, a activitatilor de comert, precum si participarea la conducerea unor societati comerciale sau civile ori a regiilor autonome. De asemenea, le este interzisa participarea la administrarea unor asemenea societati sau regii autonome.

Art. 28 : Magistratilor le este interzis sa solicite sau sa accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru altii, daruri sau promisiuni de daruri, favoruri sau împrumuturi, în exercitarea sau în vederea exercitarii atributiilor profesionale.

În exercitarea sau în vederea exercitarii profesiei, magistratii pot primi carti juridice oferite de autorii sau editorii lor, invitatii la activitati cu caracter profesional, burse în aceleasi conditii ca si ceilalti participanti.

Magistratilor le este interzisa participarea directa sau prin persoane interpuse, la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investitii pentru care nu este asigurata transparenta fondurilor în conditiile legii.

Art. 29: Magistratii care doresc sa paraseasca corpul magistratilor au obligatia de a aduce imediat la cunostinta conducatorului instantei sau parchetului decizia lor, în vederea îndeplinirii formalitatilor necesare pentru eliberarea din functie. Ei nu pot desfasura alte activitati, incompatibile cu functia de magistrat, pâna la îndeplinirea formalitatilor necesare pentru eliberarea din functie.

Art. 30: Magistratii sunt datorii sa depuna în conditiile si la termenele prevazute de lege declaratia de avere.

Capitolul VII: DISPOZITII SPECIALE PENTRU MAGISTRATII PROCURORI

Art. 31: Magistratii procurori îsi desfasoara activitatea potrivit principiilor legalitatii, impartialitatii si controlului ierarhic. În exercitarea functiei lor, magistratii procurori trebuie sa dea dovada de impartialitate, orientându-si întreaga activitate spre descoperirea adevarului.

Procurorii sunt obligati sa administreze toate probele necesare descoperirii adevarului atât cele în favoarea acuzarii cât si a apararii. Ei sunt obligati sa asigure respectarea prezumtiei de nevinovatie a învinuitilor si inculpatilor.

Art. 32: Procurorii au îndatorirea de a îndeplini cu celeritate si corectitudine dispozitiile date, conform legii, de superiorii ierarhici.

Art. 33: Magistratii procurori sunt obligati sa se abtina de a interveni în secretul deliberarii si de a face aprecieri cu privire la hotarârile judecatoresti, în afara celor cuprinse în motivarea cailor de atac exercitate în conditiile legii.